

Politisk plattform
for NTL Ung
2020-21

Styrets forslag

The logo consists of a large, dark red circle with a lighter red border. Inside this circle, the text "NTL" is written in a white, sans-serif font, and "UNG" is written below it in a larger, bold, white, sans-serif font. The background of the entire page is a teal color with several large, dark red geometric shapes (triangles and a circle) scattered across it.

NTL
UNG

Innhold

NTL Ungs visjon for samfunnet	1
Kap. 1 - Arbeidstakeres rettigheter nå og i framtida.....	1
1.1 Staten som arbeidsgiver	1
1.2 For et trygt arbeidsliv	2
1.3 Likestilling og inkludering i arbeidslivet	3
1.4 Det digitale arbeidslivet	4
Kap. 2 - Studenters rettigheter og velferd.....	4
2.1 Studiestøtte	4
2.2 Studenters arbeidshverdag og -miljø	4
2.3 Studentvelferd uten profitt	5
2.4 Forskning og høyere utdanning	5
Kap. 3 - Visjoner for framtiden.....	6
3.1 Det finnes ingen jobber på en død planet.....	6
3.2 Rettferdig fordeling og internasjonal solidaritet	6
3.3 Velferdsstatens ansvar	7

Politisk plattform for NTL Ung vedtas hvert år på NTL Ung-konferansen. NTL Ung er en del av NTL og er blant annet underlagt NTLs vedtekter og prinsipp- og handlingsprogram (PHP). Denne plattformen er vedtatt av de unge i NTL og er deres utdypning av og tillegg til NTLs politikk, og må derfor ses i sammenheng med PHP.

1 NTL Ungs visjon for samfunnet

2
3 NTL Ung setter menneskelige verdier foran materiell velstand og økologi foran økonomisk vekst. Vi jobber for
4 et samfunn der solidaritet ikke kjenner grenser.

5
6 NTL Ung ønsker et samfunn hvor alle innbyggerne er frie og har like muligheter. Det forutsetter en aktiv
7 omfordelingspolitikk som motvirker sosiale og økonomiske forskjeller. Progressiv skattepolitikk, kollektiv
8 lønnsdannelse, en godt utbygd velferdsstat og en sterk offentlig sektor er avgjørende for å oppnå dette.

9
10 NTL Ung skal spesielt fokusere på faglige og politiske spørsmål som er av særlig stor betydning for unge
11 arbeidstakere og studenter. Det er et overordnet mål for NTL Ung at alle i samfunnet skal sikres økonomisk
12 uavhengighet og at alle som har arbeidsevne kan få arbeid. Vi må jobbe for et forutsigbart og stabilt
13 velferdstilbud til alle.

14
15 NTL Ung vil være en aktiv pådriver i arbeidet for fred, solidaritet og i kampen mot klimaendringene. For å få
16 til rettferdig fordeling globalt og gode løsninger på klimautfordringene, trenger vi et styrket internasjonalt
17 samarbeid.

18
19 NTL Ung skal jobbe med særlig fokus på følgende saker:

- 20 • Midlertidighet
- 21 • Kontroll og overvåkning
- 22 • Studentøkonomi

24 Kap. 1 - Arbeidstakeres rettigheter nå og i framtida

26 1.1 Staten som arbeidsgiver

27 *Stillingsvern*

28 Statlige arbeidsplasser har historisk sett vært trygge med et godt stillingsvern. NTL Ung ser med bekymring
29 på utviklingen i statlig arbeidsgiverpolitikk. Ansettelsesstopp, kutt i velferdstilbud og
30 nedbemanningsprosesser på grunn av avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen (ABE) påvirker statens
31 ansatte i negativ retning. Reformen må reverseres og alle virksomheter må få nok midler til å drifte forsvarlig
32 og levere på sitt samfunnsoppdrag.

33
34 Lov om statens ansatte begrenser statsansattes grunnleggende rettigheter knyttet til blant annet
35 stillingsvern, og bidrar til å svekke forvaltningens uavhengighet. Outsourcing av oppgaver fra virksomhetene
36 og flytting av statlige arbeidsplasser skaper utrygghet rundt statsansattes arbeidsforhold.

38 *Lønns- og tariffpolitikk*

39 Dagens situasjon med to lønssystemer og tariffavtaler i staten legger til rette for større forskjeller i lønns- og
40 arbeidsvilkår for ansatte i staten, og bidrar til å splitte fellesskapet mellom arbeidstakerne og forskyve makt i
41 arbeidsgivers favør. NTL Ung er motstandere av et individualisert arbeidsliv og tilhengere av prinsippet om
42 lik lønn for likt arbeid. Vi mener de ansatte skal lønnes basert på arbeidsoppgaver og ansvar. NTL Ung er for
43 en solidarisk lønnspolitikk som styrker lavtlønte arbeidstakere, og samtidig sikrer alle en reallønnsutvikling.

44 Dette sikres best ved at hoveddelen av lønnsdannelsen skjer sentralt med størst mulig generelle kronetillegg.

45

46 *Medbestemmelse*

47 Medbestemmelsen slik den er nedfelt i Hovedavtalen er et viktig verktøy for å sikre maktbalanse mellom
48 arbeidstakere og arbeidsgivere i staten. Den definerer partene som likeverdige. Dessverre opplever mange
49 tillitsvalgte at arbeidsgiver ikke opptrer i tråd med dette. NTL Ung vil derfor jobbe for at unge arbeidstakere
50 gjøres kjent med og forstår viktigheten av medbestemmelse, slik at maktbalansen opprettholdes.

51

52 NTL Ung mener overordnede myndigheter har ansvar for at prinsippet om medbestemmelse blir fulgt opp i
53 praksis av lokale arbeidsgiverrepresentanter, og krever sanksjoner mot virksomheter som ikke forholder seg
54 til hovedavtalene.

55

56 *Arbeidsplassutforming*

57 Arbeidstakere trenger tid og rom for å gjennomføre pålagte arbeidsoppgaver på en hensiktsmessig måte, og
58 én løsning passer ikke for alle. Med forslaget til en standard arealnorm for alle statlige nybygg undergraver
59 dagens regjering arbeidsmiljølovens formål. NTL Ung vil jobbe for en reversering av arealnormen.

60

61 *Kontroll og overvåking*

62 NTL Ung skal jobbe for å motvirke kontroll og overvåkningstiltak og kvantitative måltallskrav. NTL Ung
63 ønsker i stedet tillitsbasert ledelse som gir ansatte handlingsrom for å utføre kvalitativt godt arbeid i tråd med
64 samfunnsoppdraget. NTL Ung ønsker at det skal være avtalefestet forhandlingsrett på bruken av kvantitative
65 måltallsparametere og statistikk på individnivå i staten. Dette omfatter både historiske tall og sanntidsfølging
66 av ansattes produksjon.

67

68 **1.2 For et trygt arbeidsliv**

69 *Ytringsfrihet*

70 Ansattes ytringsfrihet er under press. Flere opplever press fra arbeidsgivere som ikke ønsker at ansatte skal
71 ytre seg negativt om arbeidsplassen. NTL Ung mener at de ansatte selv er best rustet til å si ifra om
72 utfordringer på arbeidsplassen og at deres rett til å ytre seg må sikres. Arbeidsgiver har ansvar for å trygge
73 arbeidstakere ved varslingssaker.

74

75 *Midlertidighet*

76 NTL Ung har som målsetning at alle som har mulighet skal kunne delta i arbeidslivet. Det betyr at også unge
77 må få mulighet til å arbeide i faste, hele stillinger. Faste, hele stillinger er hovedregelen i det norske
78 arbeidslivet, og gir trygghet og forutsigbarhet i den enkeltes liv. Økt bruk av midlertidige stillinger er ikke
79 med på å redusere arbeidsledigheten. Midlertidighet skaper utrygghet i hverdagen og svekker arbeidstakeres
80 rettigheter i arbeidslivet. NTL Ung vil kjempe for et sterkt lovverk som begrenser midlertidige ansettelse.

81

82 *Praktikantstillinger og annet gratisarbeid*

83 Frykten for ikke å få jobb etter endte studier har ført til at svært mange unge i Europa velger å ta seg
84 ulønnede eller lavtlønnede internships og praktikantstillinger. Dette gjør seg også gjeldende i Norge. Når
85 staten benytter seg av slike stillinger, sender dette et dårlig signal til resten av arbeidslivet. NTL Ung mener at
86 rettighetene i internships og praktikantstillinger bør styrkes og tariffestet.

87

88 *Lærlingeordningen*

89 Alle skal ha mulighet til å fullføre utdanningsløpet sitt uavhengig av studieretning. Elever på yrkesfaglige
90 studieretninger skal ha mulighet til å fullføre utdanningen sin, bli fagarbeidere og bidra i arbeidslivet. En
91 fagutdanning med god kvalitet er helt sentralt for et konkurransedyktig næringsliv i Norge, og det er viktig at
92 fagbrevets stilling opprettholdes i et arbeidsliv i endring. Høyt frafall i videregående skoler er et problem som
93 bidrar til at unge ender opp uten hverken studiekompetanse eller fagbrev. Dette må motarbeides blant annet
94 gjennom flere lærlingeplasser.

95
96 NTL Ung støtter ordninger som, gjennom offentlige anbud, stiller krav til tilbyderne om bruk av lærlinger.
97 Dette må også inkludere underleverandører. NTL Ung mener at lærlingtilskuddet må økes, samtidig som det
98 må bevilges øremerkede midler til fylkeskommunene for å rekruttere flere lærebedrifter og læreplasser. NTL
99 Ung vil jobbe for å heve statusen til fagutdanningen og fagarbeideren og vil synliggjøre betydningen av
100 dyktige fagarbeidere. NTL Ung er også for en videreutvikling av yrkesfaglig vei til høyere utdanning (Y-veien).

101

102 **1.3 Likestilling og inkludering i arbeidslivet**

103 *Foreldrepermisjon*

104 Et likestilt arbeidsliv krever også et likestilt familieliv. NTL Ung vil ha en tredeling av foreldrepermisjonen på
105 minimum 15 uker til hver forelder, samt at menn og andre medforeldre skal ha selvstendig opptjeningsrett til
106 foreldrepenger. Felleskvoten sikrer fleksibilitet og gir rom for at familiene kan tilpasse permisjonstiden til sin
107 hverdag. Tredeling av foreldrepermisjonen bidrar til likestilling både i hjemmet og i arbeidslivet, og til barns
108 rett til gode relasjoner og tilknytning til begge foreldre allerede fra småbarnsalderen.

109

110 *Trakassering*

111 Trakassering er en stor utfordring i samfunnet, i arbeids- og organisasjonslivet. Seksuell trakassering
112 defineres ofte ut fra maktforhold på arbeidsplassen, og det oppleves ofte som vanskelig å rapportere om dette
113 i frykt for å ikke bli trodd og å oppleve sanksjoner fra ledelsen. Å sikre muligheten til å varsle om slike forhold
114 på en trygg måte på alle arbeidsplasser er avgjørende for å få bukt med dette problemet.

115

116 Skeive arbeidstakere opplever diskriminering på arbeidsplassen enten av kollegaer, ledelsen eller kunder og
117 klienter. For mange skeive er det å være åpen om seksualitet og kjønn, en stor del av identiteten deres, og å
118 oppleve negative holdninger og nedsettende vitser vil kunne føre til minoritetsstress. Fagbevegelsen spiller
119 en viktig rolle for et inkluderende arbeidsliv og i arbeidet mot seksuell trakassering uansett kjønn, legning og
120 stillingsprosent. NTL Ung mener at Norge bør ratifisere ILO-konvensjon 190 om eliminering av vold og
121 trakassering i arbeidslivet.

122

123 *Arbeid til alle*

124 Arbeidslivet må også være inkluderende for de med funksjonsnedsettelse og kronisk syke. Det er i dag alt for
125 lite fokus på deres ressurser og arbeidskapasitet i stedet for deres funksjonsbegrensninger. NTL Ung ønsker
126 et inkluderende arbeidsliv for denne gruppen og krever at lovgivningen tas på alvor og følges tett opp.

127 Arbeidsstyrken og tillitsvalgtapparatet bør gjenspeile mangfoldet i befolkningen og staten må bidra aktivt til
128 at alle behandles likeverdige. Formelle og uformelle hindringer må identifiseres og fjernes. Det er viktig at NTL
129 og LO går i front for godt inkluderingsarbeid i egen organisasjon, og engasjerer seg i statens storsatsning på
130 funksjonshemmede sammen med relevante organisasjoner for å fremme mer inkluderende arbeidsliv. Å
131 skape en felles plattform for utveksling av erfaringer for funksjonshemmede og kronisk syke vil være en
132 viktig del av dette arbeidet.

133

134 **1.4 Det digitale arbeidslivet**

135 Dagens raske teknologiske utvikling preger arbeidslivet på godt og vondt. Automatisering og robotisering av
136 arbeidsoppgaver og plattformøkonomien er eksempler på samfunnsendringer som har konsekvenser for
137 arbeidstakere i både privat og offentlig sektor.

138
139 Den teknologiske utviklingen medfører utfordringer og muligheter for norske arbeidstakere. Utviklingen gjør
140 at arbeidstakere kan være tilgjengelig til alle døgnets tider, men retten til å være frakoblet må sikres. Ny
141 teknologi åpner for at den enkelte arbeidstaker kan lettes for tidkrevende oppgaver, og samtidig legge
142 tyngden av kompetansen og arbeidskraften sin i andre arbeidsoppgaver som krever individuell vurdering og
143 faglig kompetanse. Fagbevegelsens viktigste oppgave i denne sammenhengen er å ta styring og bruke den nye
144 teknologien til fellesskapets beste. Vi må aktivt kjempe for at disse teknologiske nyvinningene fører til deling
145 av arbeid, kortere arbeidsdag, større frihet og en mer bærekraftig levemåte for norske medborgere. NTL Ung
146 mener digitalisering skal øke kvaliteten på offentlige tjenester, ikke bare redusere Statens kostnader gjennom
147 redusert bemanning. Framveksten av plattformøkonomien som en arena for kjøp og salg av arbeidskraft
148 undergraver arbeidstakernes rettigheter fordi forhandlinger om arbeidsvilkår og lønn individualiseres i
149 større grad enn på en fysisk arbeidsplass. Dette kan svekke medbestemmelsen, fordi avgjørelser som har
150 betydning for den enkelte arbeidstaker tas utenfor de tradisjonelle medbestemmelsesfora. NTL Ung krever at
151 norske lønns- og arbeidsvilkår følges ved etablering av virksomheter som baseres på digitale plattformer, og
152 at medbestemmelsen styrkes i digitaliseringsprosesser.

153

154 **Kap. 2 - Studenters rettigheter og velferd**

155

156 **2.1 Studiestøtte**

157 Lik rett til utdanning er et grunnleggende demokratisk prinsipp. Offentlig høyere utdanning må derfor holdes
158 fritt for skolepenger. Studiefinansieringen må sikre at alle uavhengig av alder, kjønn, økonomi eller sosial
159 situasjon har lik rett til utdanning, og tillate studier på heltid.

160

161 NTL Ung mener nivået på studiestøtten er med på å opprettholde et classeskille. Man bør øke studielån- og
162 stipend til minst to ganger Folketrygdens grunnbeløp (2G), øke stipendandelen til 50 % og fastsette en lav
163 rente på studielån. All utdanning har verdi, og omgjøring til stipend skal derfor ikke knyttes til gjennomføring
164 av en grad.

165

166 **2.2 Studenters arbeidshverdag og -miljø**

167 NTL Ung vil styrke kompetansen om et trygt arbeidsmiljø for studenter. Kompetansen må økes i sektoren,
168 blant studentenes tillitsvalgte og verneombudene. Studenter ved institusjoner som har utdanning og
169 forskning som hovedformål skal ha samme rettigheter knyttet til HMS som ansatte ved institusjonen. Det bør
170 lages nasjonale retningslinjer for studenters obligatoriske praksis slik at alle studenter sikres forsvarlig
171 arbeids- og hviletid i tråd med arbeidsmiljølovens bestemmelser. Viktige tiltak for studenters arbeidsmiljø er
172 å sørge for flere og bedre lesesaler og grupperom. Videre må det sikres gode ordninger og vern for varsling,
173 slik at studenter kan varsle om kritikkverdige undervisnings- og arbeidsforhold.

174

175 De fleste studenter må arbeide ved siden av studiet. De fleste jobber deltid eller som ringevikarer. Som
176 gruppe preges studenter av dårlige lønns- og arbeidsvilkår, manglende stillingsvern og mangel på tariffestede
177 rettigheter. For å motarbeide dårlige arbeidsforhold må studenter fagorganiseres, sikres faglige rettigheter,

178 samt god informasjon om disse, på lik linje med andre arbeidstakere.

179

180 **2.3 Studentvelferd uten profitt**

181 Studentvelferd skal være uten profitt. Alt overskudd fra Studentsamskipnadene skal gå tilbake til
182 studentvelferdstilbudet.

183

184 Den klart største kostnaden for studenter er bolig. Å bygge statlig subsidierte studentboliger kan virke
185 prisdempende på det private leiemarkedet, og styrker studenters privatøkonomi. NTL Ung mener derfor at
186 det bør bygges 4000 nye studentboliger årlig, i tillegg til vedlikehold av etablerte studentboliger.

187 Studentrabatt på kollektivtransport, helsetjenester, kulturtilbud og andre viktige samfunnstjenester må
188 utvides og i tillegg gjelde lærlinger. NTL Ung ønsker også å gjeninnføre Lånekassens reisestøtte for alle
189 norske studenter i og utenfor Norge.

190

191 For å sikre lik rett til utdanning må utsatte grupper ivaretas. Det må derfor tilrettelegges bedre for studenter
192 med nedsatt funksjonsevne og studenter med barn. NTL Ung ønsker full barnehagedekning, flere
193 studentboliger for familier og økt økonomisk støtte til studenter med barn, forvaltet av
194 studentsamskipnadene. Studenter med nedsatt funksjonsevne skal ha rett til økt økonomisk støtte, nok timer
195 brukerstyrt personlig assistanse og tilrettelagte studentboliger.

196

197 **2.4 Forskning og høyere utdanning**

198 Studentrepresentasjon og medbestemmelse sørger for at studenter og arbeidstakere i academia kan påvirke
199 egne institusjoner. Valgt ledelse bør være normen innenfor academia. Dette bidrar til at beslutningene får
200 legitimitet gjennom ansatt- og studentdemokratiet. NTL Ung mener at universitetene fortsatt skal være
201 forvaltningsorganer med særskilte fullmakter og vil gå mot andre tilknytningsformer for universitets- og
202 høgskolesektoren, som for eksempel foretaksmodellen.

203

204 *Fri forskning*

205 NTL Ung vil sikre at det er tilstrekkelige ressurser til den frie forskningen. Finansieringen skal ikke være
206 avhengig av konkurranse eller næringslivets prioriteringer. Det bør opprettes flere statlig finansierte
207 stipendiater, postdoktor- og førsteamanuensisstillinger ved høyskoler og universiteter. Prinsippet om
208 forskningens frihet må vernes. Den beste måten å sikre dette er ved forutsigbare arbeidsvilkår og faste
209 stillinger, dette sikres ikke gjennom byråkratiske belønningssystemer hvor ansatte konkurrerer om midler på
210 bakgrunn av kvantitativt dokumentert forsknings- og utdanningsaktivitet. Stipendiater er en spesielt utsatt
211 stillingsgruppe i universitets- og høgskolesektoren, hvor mange utvikler psykiske lidelser som depresjon og
212 altfor få blir ferdige på normert tid. NTL Ung mener derfor at sektoren må jobbe for å ivareta stipendiatene
213 bedre.

214

215 *Retten til å fullføre*

216 NTL Ung mener at flyktninger og asylsøkere må få mulighet til å ta utdanning og fullføre påbegynte grader i
217 Norge. De må få brukt sin utdanning fra hjemlandet i det norske arbeidsmarkedet. Utdanningsinstitusjoner
218 bør delta i programmer som sikrer akademikere og studentaktivister uten mulighet til å fullføre utdanningen
219 i hjemlandet, slik som Scholars at risk og Students at risk.

220

221 *Bredden i høyere utdanning*

222 NTL Ung mener det er viktig å bevare breddeuniversiteter, og å bevare campus og høgskoler som en drivkraft

223 i samfunnsutviklingen i samarbeid med forskningsmiljøer regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Det er viktig
224 å sikre et desentralisert og variert utdanningstilbud over hele landet. Breddeuniversitet og et bredt regionalt
225 tilbud er under press med de strukturelle endringene som gjennomføres i sektoren.

226

227 *Fagskoler*

228 Fagskolen er det yrkesfaglige alternativet til universitets- og høyskoleutdanning, og må styrkes som høyere
229 yrkesfaglig utdanning. Fagskolen har en viktig rolle som utdanningsvei og som tilbyder av etter- og
230 videreutdanningstilbud. NTL Ung mener at fagskolene må sikres god og forutsigbar statlig finansiering og at
231 fagskolestudentenes rettigheter bør styrkes.

232

233 **Kap. 3 - Visjoner for fremtiden**

234

235 **3.1 Det finnes ingen jobber på en død planet**

236 De siste førti årene har nyliberalistisk politikk preget samfunnet i stor grad. Dette har medført økte
237 økonomiske forskjeller mellom folk, som igjen har påvirket tilliten vi har til hverandre og til offentlige
238 myndigheter. Etter årevis med en ideologi om privatisering, skatteuttak, velferdsuttak og en eventyrfortelling
239 om evig økonomisk vekst så har vi passert vanlige folk og jordens tålegrenser. Klimaendringene vil ha store
240 konsekvenser for arbeidstakere nasjonalt og globalt. NTL Ung ønsker at fagbevegelsen har handa på rattet i
241 omstillingen til et grønt industrisamfunn, slik at arbeidstakernes rettigheter ivaretas.

242

243 *Fellesskapets ansvar*

244 Samfunnet og klimaet vi lever i er avhengig av at politikken endrer seg kraftig. Velferdsstatens rolle må ikke
245 undervurderes i folks liv, og må styrkes, ikke svekkes. NTL Ung mener at de viktigste samfunnsoppgavene
246 løses best i fellesskap. Synet på staten som en ren utgiftspost må snus. Staten skal være ledende i å kutte
247 utslipp heller enn å fortsette subsidieringen av klimakatastrofen. Vi må utvikle nye arbeidsplasser, spesielt
248 innen grønn industri. Dette vil gi vanlige folk arbeid og utjevne forskjellene mellom dem som har mest og de
249 med minst. Norsk petroleumsindustri har hatt en viktig rolle for norsk velferd og norske arbeidstakere.
250 Samtidig bidrar utslippene fra denne industrien til global oppvarming og ødelegger livsviktige økosystemer.
251 NTL Ung mener derfor at man må ha en styrt avvikling av norsk petroleumsutvinning innen 2035, og at det
252 heller må satses omfattende på nye, grønne industrier som kan erstatte dagens petroleumsvirksomhet.
253 Ansatte må få mulighet til etter- og videreutdanning. Deres kompetanse og kunnskap er avgjørende for det
254 grønne skiftet.

255

256 Vi må samarbeide på tvers av interessegrupper og samfunnsaktører for å nå klimamålene. NTL Ung vil
257 arbeide for at fagbevegelsen og miljøbevegelsen blir enige om gode og rettferdige fellesskapsløsninger i
258 overgangen til fornybarsamfunnet.

259

260 **3.2 Rettferdig fordeling og internasjonal solidaritet**

261 Verden har ressurser nok til at alle mennesker kan leve godt, men disse er urettferdig fordelt. For å få en
262 rettferdig og fredelig verden trengs en radikal omfordeling av makt og ressurser, en energibruk som ikke
263 skaper farlige klimaendringer og en økonomi underlagt demokratisk styring.

264

265 Internasjonal solidaritet og demokrati er viktig for fagbevegelsen. NTL Ung vil derfor samarbeide med unge i
266 internasjonal fagbevegelse for å for å styrke arbeidstakernes rettigheter i hele verden. Vi vil styrke Norges

267 politiske bidrag til fredsbygging og utvikling i sårbare stater, til beskyttelse av sivile og respekt for
268 humanitære prinsipper i væpnet konflikt. NTL Ung ønsker at NTL skal prioritere internasjonale prosjekter i
269 regi og samarbeid med Norsk Folkehjelp, fagbevegelsens egne solidaritetsorganisasjon.
270

271 Klima- og miljøutfordringene har et særdeles internasjonalt og solidarisk aspekt ved seg. Den fattigste delen
272 av befolkningen i de fattigste landene på jorden rammes hardest. Disse delene av verden har stått for den
273 absolutt minste delen av utslipp historisk sett. Fagbevegelsen i Norge må ta ansvar og tilrettelegge for en
274 overføring av ressurser, teknologi og kunnskap til de som trenger den mest.
275

276 **3.3 Velferdsstatens ansvar**

277 NTL Ung har store ambisjoner for offentlig sektor, og vil at ansatte og tillitsvalgte skal sitte i førersetet for
278 utviklingen. Velferdsstaten er viktig for et demokratisk og inkluderende samfunn. Alle landets innbyggere
279 skal sikres like muligheter til utdanning, helse- og velferdstjenester og et sosialt og økonomisk sikkerhetsnett.
280 Det er de folkevalgte ansvar å sikre gode, offentlige tjenester som motvirker sosiale og økonomiske
281 forskjeller.
282

283 NTL Ung mener at mange av de store samfunnsutfordringene løses best i fellesskap. Dette ivaretas best ved at
284 velferdstjenester og samfunnsikkerhet sikres og leveres av offentlig ansatte. Den norske arbeidslivsmodellen
285 har sterke tradisjoner for aktivt partssamarbeid, og offentlig ansatte har kunnskapen og kompetansen til å
286 definere framtidens behov og løsninger.
287

288 ABE-reformen og de mange ostepølvekuttene i statlig sektor fører til dårligere tjenester for innbyggerne samt
289 dårligere vilkår for en god forvaltning. Rene driftskutt fører til færre ansatte og til syvende og sist en svakere
290 velferdsstat.
291

292 *Privatisering*

293 Privatisering og konkurranseutsetting av offentlige tjenester bidrar til en storstilt overføring av offentlige
294 midler til privat profitt. Prinsipper for markedsstyring gjør offentlig sektor mindre effektiv, svekker ansattes
295 medbestemmelse og fører til dårligere tjenester. Reguleringen av stordata bør være en offentlig oppgave for å
296 hindre at private teknologigiganter får makt over informasjon som tilhører fellesskapet. Kampen for en sterk
297 offentlig sektor og offentlig sektors egenart er derfor en kamp for framtidens velferdsstat og den norske
298 modellen. Markedsstyringen av offentlig sektor bør erstattes av en tillitsreform.
299

300 *Arbeidstidsreduksjon/sekstimersdagen som velferdsreform*

301 Kortere normalarbeidsdag vil gjøre det lettere å kombinere arbeid og familieliv, bidra til lavere forbruksvekst
302 og hjelpe flere som ønsker det til å stå lenger i arbeid, noe som er spesielt gunstig for arbeidstakere med
303 nedsatt funksjonsevne og kronisk sykdom. Kortere arbeidstid vil også kunne skape flere arbeidsplasser og
304 slik være et tiltak mot arbeidsledighet. NTL Ung vil derfor kjempe for arbeidstidsreduksjoner med full
305 lønnskompensasjon for å nå sekstimersdagen. Ved innføring av tariffestet og gradvis reduksjon i arbeidstiden
306 må lavtlønte sikres fortsatt lønnsvekst. Vilårene for ubekvem arbeidstid i lov- og avtaleverk må endres for å
307 sikre at turnusarbeidere blir ivaretatt.
308

309 *Sosial boligpolitikk*

310 Det offentlige må bidra aktivt for å sikre at alle har mulighet til tak over hodet. Styrking av Husbanken er et
311 tiltak som kan bidra til å redusere forskjeller. For å bedre situasjonen i boligmarkedet, er det nødvendig med

312 en aktiv tomte- og utbyggingspolitikk, et regulert leiemarked og et skattesystem som gjør boliger langt
313 mindre attraktive som investeringsobjekter. Skatteregimet må spesielt skjerpes for sekundærboliger.

314

315 *Statens rolle i fornybarsamfunnet*

316 Offentlig sektor bør, både som byggherre og innkjøper, stille høye krav til klimavennlige løsninger for bygg og
317 ved anskaffelser. Nye statlige bygg bør legges til kollektivknutepunkt for å legge til rette for miljøvennlig
318 transport. Nye offentlige bygg bør bygges som passiv- eller plusshus.

319

320 Grunnet klimaendringene har både sivilforsvaret og heimevernet nå flere oppdrag enn før i forbindelse med
321 naturkatastrofer, men budsjettene strammes inn. Dette fører til kritisk lav bemanning og vanskeligheter med
322 å utføre nødvendige oppgaver og øvelser. NTL Ung mener sivilforsvar og heimevern bør styrkes slik at de har
323 en forsvarlig, profesjonell bemanning som sikrer de tjenestepiktige et forsvarlig arbeidsmiljø under øvelser
324 og i akutte situasjoner.

325

326 NTL Ung krever at staten tar en aktiv rolle for å tilrettelegge for en storstilt opprustning av miljøvennlig
327 kollektivtrafikk og en mer miljøvennlig transportsektor. NTL Ung krever at Norge i internasjonale
328 forhandlinger viser en større politisk vilje til å kutte i egne klimagassutslipp. Økte bevilgninger må tilkomme
329 de klimatiltakene vi vet fungerer både nasjonalt og internasjonalt. NTL Ung vil derfor at minst to tredjedeler
330 av klimakuttene skal skje innenlands og at disse utslippene kuttes med 50 % innen 2030.

331

332 Et viktig steg i riktig retning vil være en storstilt satsning på lyntog. En slik utbygging vil være en fordel for
333 distrikts-Norge, og gjøre det enklere å velge miljøvennlig transport. NTL Ung mener dette bør være en
334 offentlig oppgave.

335

336 *Pensjon*

337 Medlemmene i NTL Ung er fremtidens pensjonister. For oss er det viktig med kollektive løsninger som sikrer
338 forutsigbare, solidariske og langsiktige fellesordninger. Pensjonssparing skal ikke være et ansvar for den
339 enkelte. NTL Ung skal være en pådriver i arbeidet for å sikre gode pensjonsordninger også i framtiden og vil
340 jobbe for at fagbevegelsen engasjerer og involverer unge medlemmer i diskusjonen om fremtidens
341 pensjonssystem.

342

343 Etter pensjonsreformen ser vi at de som kan stå lenge i jobb kommer ut med høyere pensjon enn 66 prosent
344 av tidligere lønn. Kutt i pensjon for lavlønte finansierer mer pensjon til de høytlønte. Dette må vi jobbe for å
345 unngå. Tidligere telte kun de 20 beste arbeidsårene, i dag teller samtlige arbeidsår mot den endelige
346 pensjonen. I tillegg blir pensjonen levealdersjustert. Endringene medfører at fremtidens pensjonister må
347 jobbe lengre for å få tilsvarende pensjon som dagens pensjonister.

348

349 Det er særlig tre punkter i opptjeningsreglene for innskuddsbasert tjenstepensjon som bryter med
350 likestillingsprinsippene: Manglende opptjening for dem som jobber i stillinger under 20 prosent, manglende
351 opptjening for lønn under folketrygdens grunnbeløp (1G) og bortfall av opptjent pensjonskapital dersom man
352 er ansatt i mindre enn tolv måneder. Dette vil ramme unge arbeidstakere i korte engasjementer og
353 deltidsstillinger.

354

355 NTL Ung mener at all offentlig tjenstepensjon bør bli en del av tariffavtalen i staten for å sikre innflytelse på
356 pensjonsoppgjøret. NTL Ung mener at de ulike forutsetningene for hvor lenge vi lever er med på å skape et
357 tydelig klasseskille i Norge. Mange yrkesgrupper har en betydelig større belastning i utførelsen av arbeidet

358 sitt enn andre og står derfor kortere i jobb. Derfor bør særaldersgrenser videreføres. NTL Ung vil ha tilbake
359 en reell mulighet til tidligpensjon for de som trenger det.
360
361 NTL Ung aksepterer ikke en pensjonsordning som individualiserer og svekker retten til en rettferdig pensjon,
362 og som fordrer at framtidens pensjonister må stå unødvendig lenge i jobb for å sikres en pensjon å leve av.